

Drámapedagógiai módszerek a földrajztanításban

Bírósági tárgyalás Vádlottak padján a Hitel

Készítette: Csillag Zsófia (ELTE TTK, MA. II. évfolyam földrajz-történelem szakos hallgató)
2016. március

Adatok

- Tárgyalás időpontja: 2016. 03.16.
- Helyszín: a 10. osztály terme, mint bírósági tárgyaló
- Ügy tárgya: Bűnszervezetben elkövetett csalás bűntette miatti büntetőeljárás a Hitel, mint vádlott ellen, a Btk. 373 tv. alapján
- Résztvevők: 10. osztály

Szereplők

VÁDLOTT

Neve: Hitel

Születési hely: Korona Bank

Kora: 35 év

Nemzetisége: magyar állampolgár

1 tanuló

VÁDEMELŐ (ÜGYÉSZSÉG) – 2 tanuló

VÉDELEM – 2 tanuló

JEGYZŐKÖNYVVEZETŐ – 1 vagy 2 tanuló

BÍRÓ – 1 tanuló

TANÚK (személyüket az ügyészség és a védelem egy héttel a tárgyalás előtt ismerteti a másik féllel, illetve a bíróval)

A vád tanúi – 2 tanuló

- 1 családapa, aki elveszítette házát és autóját, mert nem tudta fizetni a magas törlesztőt
- 1 ház, melynek építése félbe maradt, a megnövekedett törlesztőrészek miatt

A védelem tanúi – 2 tanuló

- 1 sikeres vállalkozó, aki hitelből indította be vállalkozását
- Korona Bank egyik munkatársa

ÚJSÁGÍRÓK

BIZTONSÁGIÓR – 1 tanuló

A drámajáték

Előkészítés

A drámajáték a tematikai egység lezárásaként, a megszerzett tudásra építve zajlik le. Előkészítése 2 héttel a tárgyalás lefolytatása előtt veszi kezdetét. A tanár ismerteti a diákokkal, hogy miről lesz szó és milyen szerepek szükségesek. Az osztály minden egyes tagjának kioszt egy lapot, melyen a vád alapját képező paragrafus (Btk. 373. § Csalás) mellett, a szerepek is fel vannak sorolva. A diákoknak át kell gondolniuk, hogy milyen szerepet vállalnának szívesen, maguk is találhatnak ki újabb szerepeket. A tanár létrehoz egy online felületet, melyen egy szavazás keretein belül a diákok szétosztanák maguk között a szerepeket a hét végéig.

A megfelelő előkészítés érdekében a tanár az online felületre anyagokat tesz fel, melyek segítik a diákok elmélyülését, kutatását és felkészülését (pl.: leírás a magyar bírósági tárgyalások menetéről, híradó részlet büntetőperes eljárásról, újságcikkek stb.).

A tanár pontosan meghatározza a tárgyalás időkereteit, illetve a menetét is. A tárgyalást a bíró nyitja meg, aki egyeztet a vádlott adatait, majd ismerteti a vádat, 4 percben. A vád- illetve védőbeszédre 2-2 perc áll rendelkezésre, a tanúk kihallgatására pedig egyenként 5 perc. A vádlott 3 percben fejtheti ki álláspontját, majd válaszolnia kell az ügyész és a védőügyvédek 1-1 kérdésére. A vádlott rendelkezésére 2 perc áll az utolsó szó jogán a bírói döntés előtt. A bíró és az írnok vagy írnokok, ha a tanulók úgy döntenek, hogy két jegyzőkönyvvezető legyen, elvonulnak döntéshozásra (a folyosóra). Erre 4 perc áll rendelkezésükre. Végül a bíró kihirdeti az ítéletet (kb. 2 perc). Ez így 40-41 percet vesz igénybe, így a „hótidővel” együtt belefér egy tanórába.

A tanulók a következő órára már úgy érkeznek, hogy mindenkinek megvan a maga szerepe, s elkezdtek a felkészülést. Az órán az ügyészek illetve a védőügyvédek kicserélik egymás között a tanúk listáját, illetve adataikat, karakterük rövid leírását. Ez azért fontos, hogy mind a két fél kellőképpen felkészülhessen a tárgyalásra, s előzetesen kérdéseket tudjanak megfogalmazni a tanúk kihallgatására és felépíthessék taktikájukat. Egy-egy példányt a bírónak is átadnak. Az ügyész ekkorra el kell készítse a vádiratot, melyet átad a bírónak, aki azt továbbítja a vádlottnak. A vádirat összeállításában az ügyészek segítségére vannak a tanúk is. A vádiratban bizonyítani kell a bűncselekmény elkövetését, melyhez a diákok kutatómunkájára van szükség, s a tanúvallomásokot is ennek tükrében kell át gondolni és összeállítani.

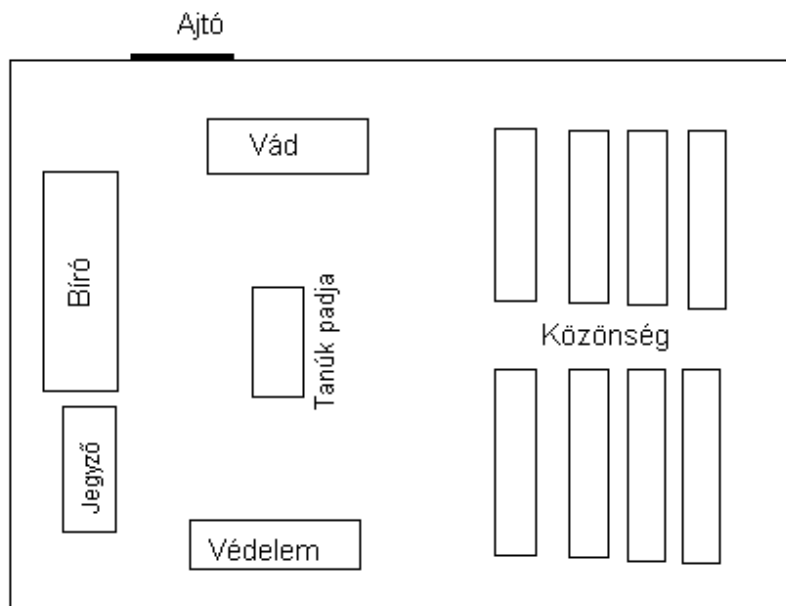
A drámajátékban azért szerepel 2 ügyész és 2 ügyvéd, hogy a diákok ne legyenek túlterhelve, meg tudják osztani egymás között a feladatokat, illetve közösen ötletelve építsék fel a vád- illetve a védelem taktikáját. A védő- és vádbeszédnél eldönthetik, hogy melyikük tartja meg a beszédet, a tanúk kihallgatásában azonban mindkettőjüknek részt kell venniük. Azok a diákok, akikre nem jutott szerep a tárgyalás alatt, az újságírók segítségével egy újságot kell készítsenek, melyben a tárgyalás különböző mozzanataival foglalkoznak, illetve „szemtanúként” nyilatkoznak az esettel kapcsolatban. A lapban külön részt szentelnek a vádlottnak, illetve a tanúknak is. A tárgyalás alatt fotókat, rajzokat, jegyzeteket készítenek, s

az újságcikkek megírásához felhasználják a jegyzőkönyvet is. A diákok választhatnak külön fotósokat is. Azok a tanulók, akik ebben a munkában nem vesznek részt, a per kimenetelét hirdető plakátot készítenek, mely kikerül az osztály faliújságjára.

A diákok felkészülését a bírósági tárgyalásra természetesen folyamatosan segíti a tanár, akinek bármikor feltehetik kérdéseiket (személyesen vagy az online felületen is), s akivel szükséges az előkészületek során többször konzultálniuk.

A terem berendezése

A bírósági tárgyalás megkezdése előtt, a szünetben a diáok segédkeznek a tanárnak a terem berendezésében. A termet az alábbi ábra szerint rendezik be.

A tárgyalás menete

1. A teremben a közönség, a tanúk illetve a védelem és a vád képviselői elfoglalják a helyüket, majd a teremőr felszólítására felállnak, hogy ezzel is megtiszteljék a bíróságot, majd bevonul a bíró, s őt követi a jegyző.
2. A bíró, miután elfoglalta helyét, egyezteti a vádlott adatait, majd ismerteti a vádat, mely bünszervezetben elkövetett csalás.
3. Az ügyész megtartja rövid vádbeszédét, majd szólítja tanúit. A tanúk először azonosítják magukat (adatok egyeztetése), majd válaszolnak a bírónak, az ügyészek és a védőügyvédek által feltett kérdésekre.
4. Ezt követően kerül sor a vádlott védőjének a beszédére.
5. A vádlott beszéde következik, majd válaszolhat a bírónak, a védelem és vád 1-1 kérdésére (ha van).
6. Ez után szólítják a védelem tanúit. Ez a 3. pontban leírtak szerint zajlik.
7. Az utolsó szó jogán a vádlott lehetőséget kap szólni néhány szót a bírói döntést megelőzően.
8. A bíró lezárja a tárgyalást és a jegyző/jegyzők kíséretében kivonul a folyosóra, hogy meghozza az ítéletet. A teremőr figyelmeztetésére mindenki feláll.

9. A bíró kihirdeti a jogerős ítéletet, melyet meg is indokol. A jogerős ítéletről határozatot kell majd készítenie, melyet megoszt a közös online felületen. Ezt a határozatot is felhasználják majd a diákok az újság összeállításához illetve a plakát elkészítéséhez.

Értékelés, reflexió

A drámajátékot követően a diákoknak feladata van, mely segít a megszerzett tapasztalatok és tudás rögzítésében, elmélyítésében, rendszerezésében, illetve segít különböző kompetenciák további fejlődésében. Ezek a feladatok előkészítik a drámajáték folyamatának lezárását is, amire a drámajátékot követő órán kerül sor. Ekkor a diákok a tanárral közösen megbeszélik tapasztalataikat, érzéseiket, gondolataikat a feladattal kapcsolatban. Arra is ki lehet ilyenkor térni, hogy ha most újra kezdenék ezt a munkát, mit csinálnának másként, esetleg milyen szerepet választanának, illetve mik voltak az erősségeik a megoldási folyamat során. Fontos, hogy a tanár rávilágítson arra, hogy mi történt az elmúlt két hétben, az intenzív munka alatt, s a különböző mozzanatoknak mi volt a haszna, eredménye, s ez hogyan illeszkedik a tananyagba.

Ez a módszer azért is lehet hasznos, mert amellett, hogy fejleszti a diákok kommunikációs kompetenciáit, számos egyéb készséget fejleszt. A gyerekek rengeteget tanulhatnak a beleélés által. A feladat elvégzése során kutatniuk kell, különböző álláspontokat kell megvizsgálniuk, egyes esetekben konszenzusra is kell jussanak, és egy ilyen szituáció alapvetően segít a vitakultúra kialakításában, fejlesztésében. A drámajátékon keresztül a gyerekek azt is megtanulják, hogyan zajlik egy büntetőper, s milyen szereplői vannak (a filmekből ismert angolszász gyakorlattal szemben megtanulják, hogy milyen a magyar gyakorlat). Ez a drámajáték jól átélhetővé teszi a pénzügyi döntések súlyát, ráébreszti a gyerekeket, hogy mennyi mindent kell mérlegelni, s milyen időtávlatokban kell gondolkodni hitelfelvétel előtt. Ez hozzásegítheti őket, hogy későbbi életükben tudatos, felelős döntéseket hozzanak, s lehetőleg ne essenek adósságcsapdába.